

Міністерство освіти і науки України
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А. С. МАКАРЕНКА
ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА БІЗНЕС-ЕКОНОМІКИ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

галузь знань _____ 07 Управління та адміністрування _____

спеціальність _____ 075 Маркетинг _____

освітня-програма/програми освітньо-професійна програма Маркетинг
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

мова навчання _____ українська _____

Розробник програми :

Наталія ІЛЛЯШЕНКО, доцент кафедри бізнес-економіки та адміністрування
Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

Наскрізна програма практичної підготовки розглянута на засіданні кафедри бізнес
економіки та адміністрування

Протокол № 1 від «29» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

Вікторія БОЖКОВА, д.е.н., професор

Наскрізна програма практичної підготовки обговорена на засіданні науково-
методичної комісії фізико-математичного факультету

Протокол № 1 від «31» серпня 2023 р.

Голова

Оксана ОДІНЦОВА, к. фіз.-мат. наук, доц

Наскрізна програма практичної підготовки затверджена на засіданні вченої ради
фізико-математичного факультету

Протокол № 1 від «31» серпня 2023 р.

Голова

Михайло КАЛЕНИК, к.пед. наук, доц.

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Практична підготовка здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем за ОПП «Маркетинг» у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка є невід'ємною складовою підготовки фахівців.

Метою практичної підготовки є виховання потреби систематично поновлювати знання, вести наукові дослідження та творчо застосовувати їх у практичній роботі.

В результаті проходження практичної підготовки у здобувачів формуються інтегральна, загальні та спеціальні (фахові) компетентності майбутнього фахівця, а також набуваються програмні результати навчання:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК9. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК10. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами.

ЗК11. Здатність працювати в команді.

ЗК12. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК13. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК14. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

СК1. Здатність логічно і послідовно відтворювати отримані знання предметної області маркетингу.

СК2. Здатність критично аналізувати й узагальнювати положення предметної області сучасного маркетингу.

СК3. Здатність використовувати теоретичні положення маркетингу для інтерпретації та прогнозування явищ і процесів у маркетинговому середовищі.

СК4. Здатність проваджувати маркетингову діяльність на основі розуміння сутності та змісту теорії маркетингу і функціональних зв'язків між її складовими.

СК5. Здатність коректно застосовувати методи, прийоми та інструменти маркетингу.

СК6. Здатність проводити маркетингові дослідження у різних сферах маркетингової діяльності.

СК7. Здатність визначати вплив функціональних областей маркетингу на результати господарської діяльності ринкових суб'єктів.

СК8. Здатність розробляти маркетингове забезпечення розвитку бізнесу в умовах невизначеності.

СК9. Здатність використовувати інструментарій маркетингу в інноваційній діяльності.

СК10. Здатність використовувати маркетингові інформаційні системи в ухваленні маркетингових рішень і розробляти рекомендації щодо підвищення їх ефективності.

СК11. Здатність аналізувати поведінку ринкових суб'єктів та визначати особливості функціонування ринків.

СК12. Здатність обґрунтовувати, презентувати і впроваджувати результати досліджень у сфері маркетингу.

СК13. Здатність планування і провадження ефективної маркетингової діяльності ринкового суб'єкта в кросфункціональному розрізі.

СК14. Здатність пропонувати вдосконалення щодо функцій маркетингової діяльності.

РН1. Демонструвати знання і розуміння теоретичних основ та принципів провадження маркетингової діяльності.

РН 2. Аналізувати і прогнозувати ринкові явища та процеси на основі застосування фундаментальних принципів, теоретичних знань і прикладних навичок здійснення маркетингової діяльності.

РН 3. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань у сфері маркетингу.

РН 4. Збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію.

РН5. Виявляти й аналізувати ключові характеристики маркетингових систем різного рівня, а також особливості поведінки їх суб'єктів.

РН6. Визначати функціональні області маркетингової діяльності ринкового суб'єкта та їх взаємозв'язки в системі управління, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність такої діяльності.

РН 7. Використовувати цифрові інформаційні та комунікаційні технології, а також програмні продукти, необхідні для належного провадження маркетингової діяльності та практичного застосування маркетингового інструментарію.

РН 11. Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід та здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта.

РН 12. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

РН 16. Відповідати вимогам, які висуваються до сучасного маркетолога, підвищувати рівень особистої професійної підготовки.

РН 17. Демонструвати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами, а також належного використання професійної термінології.

РН 18. Демонструвати відповідальність у ставленні до моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства у професійній маркетинговій діяльності.

II. ВИДИ ТА ТЕРМІНИ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Освітньою програмою «Маркетинг» і навчальним планом підготовки фахівців передбачені такі види практичної підготовки:

– навчальна практика з фаху: метою якої є ознайомлення студентів з особливостями практичної діяльності в галузі маркетингу, узагальнення, систематизація та закріплення теоретичних знань, умінь та навичок із певного циклу дисциплін, формування первинних загально-професійних та спеціальних умінь;

– виробнича практика: метою якої є формування загальних та спеціальних (фахових) компетентностей майбутнього фахівця.

Терміни проходження практичної підготовки визначаються графіком навчального процесу. За навчальним планом навчальна практика здобувачів вищої освіти триває 2 тижні (90 годин) і відбувається у 5 семестрі 3-го року навчання; виробнича практика триває 6 тижнів (270 годин) і відбувається у 8 семестрі 4-го року навчання.

Тривалість робочого часу здобувачів вищої освіти під час проходження практичної підготовки регламентується Кодексом законів про працю України та іншими законодавчими актами, що встановлюють соціально-трудові відносини, і складає 45 години (1,5 кредити) на тиждень, із яких не більше 30 годин – безпосередня робота на базі практики.

III. БАЗИ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Практична підготовка здобувачів вищої освіти проводиться на визначених базах, що забезпечують якісне виконання програми практичної підготовки. Визначення баз практичної підготовки здійснюється керівництвом університету на основі договорів і відношень із організаціями, установами, підприємствами тощо будь-яких форм власності. Тривалість дії угод погоджується договірними сторонами і може визначатися на період конкретного виду практики.

Базами практичної підготовки, у залежності від мети, завдань і умов її організації можуть виступати структурні підрозділи Університету, лабораторії, центри тощо.

Здобувачі вищої освіти мають право самостійно за узгодженням з кафедрою бізнес-економіки та адміністрування пропонувати для себе місце проходження практики. Здобувачі вищої освіти можуть проходити практичну підготовку у процесі виконання посадових обов'язків відповідно до фаху. Університет може зараховувати практичну підготовку в порядку визнання результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою, які здобуті під час трудової діяльності здобувача під час навчання.

Керівники бази практичної підготовки разом із керівництвом Університету несуть відповідальність за створення умов для проходження практики здобувачами вищої освіти.

У разі необхідності допускається проведення всіх видів практик із використанням дистанційних технологій навчання без фактичного відвідування або з частковим відвідуванням баз практик.

IV. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Відповідальність за організацію, проведення і контроль практичної підготовки покладається на ректора та першого проректора, завідувача кафедри бізнес-економіки та адміністрування, завідувача навчальної і виробничої практик Університету, керівника практики.

Обов'язки завідувача навчальною та виробничою практикою Університету:

- укладати договори з установами, організаціями, підприємствами, які визначені базами практичної підготовки на термін, визначений сторонами;
- уточнювати з базами практичної підготовки умови її проходження;
- надавати кафедрам інформацію щодо наявності місць практичної підготовки згідно з укладеними договорами;
- готувати накази з практики.

Завідувач кафедри бізнес-економіки та адміністрування здійснює контроль за організацією і проведенням практичної підготовки, виконанням програми практики, своєчасним складанням заліків і звітної документації за підсумками практики.

Обов'язки керівника практики:

- складати робочу програму практичної підготовки;
- розробляти методичну документацію з питань практичної підготовки;
- забезпечувати організацію і проведення практичної підготовки зі спеціальності;
- узгоджувати бази проходження практичної підготовки з завідувачем навчальною та виробничою практикою Університету;
- згідно з угодами, укладеними між Університетом і базовими закладами та відношеннями щодо проведення практичної підготовки, проводити розподіл студентів-практикантів;
- готувати проект наказу з практики;
- забезпечувати організацію і проведення настановчих та підсумкових конференцій, захисту результатів практичної підготовки;
- ознайомлювати здобувачів вищої освіти із завданням і змістом, звітністю і критеріями оцінювання результатів практичної підготовки;
- здійснювати загальний контроль за виконанням здобувачами вищої освіти завдань практичної підготовки і правил внутрішнього трудового розпорядку, визначеного базою практичної підготовки;
- приймати залік із практики і виставляє підсумкову оцінку;
- вивчати й узагальнювати досвід організації та проведення практичної підготовки.

Обов'язки здобувачів вищої освіти:

- брати участь у настановчій та підсумковій конференціях із питань організації практичної підготовки;
- одержати до початку практики у керівників: методистів з фаху консультації щодо виконання завдань практичної підготовки, оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практичної підготовки;
- виконати всі види робіт, передбачені програмою практичної підготовки;

- щоденно бути присутнім на базі практичної підготовки;
- суворо дотримуватись правил внутрішнього розпорядку, охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії і розпоряджень адміністрації установи, де проходить практична підготовка;
- вчасно оформляти документацію та подавати її на вимогу керівника/методистів практики;
- нести відповідальність за виконану роботу.

V. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Після закінчення терміну практичної підготовки здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми практичної підготовки на кафедрі бізнес-економіки та адміністрування.

Звітна документація: щоденник, звіт, характеристика подається на перевірку керівнику. Після перевірки звітної документації керівником практики і її позитивної оцінки, звіт захищається здобувачем вищої освіти на підсумковій конференції.

Підсумкова оцінка з практичної підготовки визначається керівником практики і вноситься ним у щоденник студента-практиканта (у випадку виробничої практики), індивідуальний навчальний план студента/залікову книжку, екзаменаційно-залікову відомість.

Звітна документація здобувачів вищої освіти визначається робочою програмою практики. Документація збирається керівником практики та зберігається на кафедрі протягом 1 року. Характеристики з місця проходження виробничої практики зберігаються в особових справах здобувачів вищої освіти.

Здобувач вищої освіти, який не виконав програму практики з поважних причин або отримав негативну оцінку, може пройти практичну підготовку повторно у поза навчальний час, крім тих випадків, коли практична підготовка проходила у останньому навчальному семестрі. У разі, якщо специфіка практичної підготовки не дає можливості повторного проходження, то здобувач вищої освіти відраховується з Університету.

Здобувачам вищої освіти, які раніше здобули професійну, професійно-технічну, фахову передвищу або вищу освіту, проходження практичної підготовки може бути визнано на підставі порівняння результатів навчання або їм може бути надано можливість проходження практик, які передбачають набуття інших результатів навчання відповідно до фаху.

Здобувачам вищої освіти, які працюють за фахом із навантаженням не менше 0,5 ставки, практична підготовка зараховується за наявності підтверджуючих документів.

При оцінці результатів практичної підготовки враховуються такі критерії:

- повнота та якість виконання плану практичної підготовки;
- ставлення до професійної діяльності;
- повнота та правильність оформлення звітної документації;
- характеристика та оцінка діяльності керівником практики, призначеними Університетом та фахівцями бази практики;
- сукупність нових загальних та спеціальних компетентностей, отриманих

студентом у результаті практичної підготовки та відображених у звітній документації;

- своєчасність подання звітної документації.

Підсумки практичної підготовки обговорюються на засіданні кафедри, а загальні підсумки підводяться на засіданні вченої ради фізико-математичного факультету.